

Numismatiske minder fra de Slesvigske krige

De tegn, kors, småmedaljer og medaljer samt enkelte mønter, som i ret stort tal blev udgivet i Treårskrigen og i forbindelse med 1864 krigen er samlet af flere generationer og vil derfor efterhånden være vanskelige at finde i marken, især må de derfor søges på auktioner i Tyskland og Danmark. Mange af de simple ting var tidligere ikke ret højt værdsat og derfor billige at erhverve, nu da tiderne har ændret sig, og alt er blevet så voldsomt dyrt, er også disse numismatika kommet godt med. Det må om den her omtalte gruppe siges, at den største part ikke har nogen kunstnerisk værdi, og det er derfor som historiske minder, de skal vurderes. Størstedelen er fremstillet af billige metaller som bronze, messing og tin, og det gør dem nu engang mindre tiltrækkende for mange samlere. Langt de fleste numismatiske minder fra de slesvigske krige er præget fra tysk side, men samlerne interesserer sig naturligvis for begge parter minder.

Professor Vilhelm Bergsøe er nok den første, der systematisk har lavet en fortegnelse over disse ting. Bergsøe blev formand for "Den numismatiske Forening" i Kjøbenhavn 1889, og han var meget energisk og produktiv også på numismatikens område. 1888 var kommet et skrift om danske foreningstegn fra hans hånd. Det næste arbejde af den art er mig bekendt "Krigsminder. fra Felttogene i vore første Frihedsår - Medailler og Mønter", et lille skrift udgivet i meget stort format (28 x 36), men kun trykt i 100 eksemplarer og derfor sikkert en sjældenhed i dag. "Den store bog" omhandler mønter, medaljer samt nogle forenings-, uniforms og graverede erindingstegn og må betragtes som et forarbejde til en del af forfatterens næste store arbejde "Danske Medailler og Jettons samt militære Hæderstegn fra 1789 - 1892", der udkom 1893, og hvor også minderne fra 1864 er med tilligemed de ting vedrørende den Slesvig - Holstenske rejsning, som blev udgivet før oprøret, og hvad der ellers er kommet efter de to krige i den anledning. Bergsøes to bøger lader ane et kolossalt forarbejde, ikke alene indsamlingen af materialet, men også efterprøvningen af de tusindtallige facts har kostet megen flid og energi. I forbifarten skal også nævnes hans "Trankebar - Mønter" fra 1895. For samleren af minder fra de slesvigske krige er Chr. Langes "Sammlung schleswig - holsteinischer Münzen und Medaillen" meget nyttigt, her er mange gode oplysninger at hente også fra denne periode og i

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion/ Kommission:

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
jensmadsen@moneta.dk
Tlf.: 74 44 95 63

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.
Tlf.:74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Brevbud:

Ved brevbud betales 3% i
salær og evt. porto.

Faste brevbud skal være
fremme dagen før auktionen.

Modtages af
H. C. Deelee
Genner Bygade 29
6230 Røde Kro
Telefon 74 66 49 50
hansdeele@bbsyd.dk

Oplag: ca. 130 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

særdeleshed af genealogisk art. Værket vil vanskeligt kunne erhverves, men kan lånes på bibliotekerne.

Det er vanskeligt her at komme ind på en omtale af de enkelte genstande, som har relation til de slesvigske krige. Disse linier skrives især for at gøre samlere i grænselandet opmærksomme på, at der her er et udmærket område, som, selvom det er samlet og gennemarbejdet mange gange, stadig er fascinerende og sikkert trænger til en renaissance. Noget nyt vil nok vanskeligt kunne opdrives, dog hvem ved, mig er det da lykkedes, godt nok ved en tilfældighed at erhverve Bergsøe 209, kampen ved Slesvig den 23. april 1848 i sølv (?) Dette eksemplar lader ane, at også andre lignende medaljer er præget i dette metal.

Mange af tingene vil være meget vanskelige at skaffe f, eks. den store medalje i anledning af Fehmernaffæren i sølv, men den slags gør det jo kun mere spændende - "Kampf muss es kosten " som det ærede medlem, hr. Reimer engang udtrykte sig. Det må sikkert anbefales interesserede at knytte forbindelse med mønthandlerfirmaer i Tyskland, hvor den slags jævnlige kommer frem, men iøvrigt kan dukke op så mange steder, et par af mine små tykke messingmedaljer fra træfninger i 1848-49 har jeg købt i Oslo i den norske forening.

De omtalte genstande er minder om fjendtligheder og kamp. Selv om der nu er bedre forståelse mellem parterne, kan man i de to nationaliteter dog stadigvæk have hver sin mening om fortiden, det kan heldigvis lade sig gøre uden fjendskab. Foruden at være historiske minder fortæller tingene os om pligttroskab, offervilje og udholdenhed, f. eks. er "ånden fra 48" et begreb, hvorom der stadig står respekt.

Med de to slesvigske krige og første verdenskrig afsluttedes en epoke i forholdet mellem Tyskland og Danmark, fjendskab er afløst af gensidig respekt og

forståelse. Når prins Friedrich Ferdinand anbefaler at anbringe Istedløven på grænsen vendt mod øst er det dog tegn på, at det med forståelsen har sin begrænsning. Olav Bonefeld. Første gang bragt i bladet september 1975.

Medlemssalg nr. 433**tirsdag den 8. april 2014**

Nr	Medl		Kons	Opr. Pris	
		Seddel + diverse			
1	38	DK Rødekro 1 mark Si23	0	15	
2	38	DK Rødding 50 pf Si75A	0	12	
3	38	DK Sønderborg 10 pf Si95	0	12	
4	38	DK Sønderborg 50 pf Si96A	0	15	
5	38	DK Tønder 50 pf Si105	0	15	
6	38	D 5 forsk. notgeld	0	30	
7	38	D 5 forsk. notgeld	0	30	
8	39	DK 1000 kr 1992 C5922J Si143	0-01	1090	
9	39	DK 100 kr 1972 A0721J Si142	0	440	
10	39	DK 100 kr 1978 A8781K Si142	0	300	
11	39	DK 100 kr 1981 C0812G Si142	0-01	180	
12	39	DK 100 kr 1998 G0982C Si143	01	125	
13	39	DK 50 kr 1997 D4972E Si141	0-01	80	
14	39	DK 5 kr 1943J 8311076J	1+	50	
15	39	D 2 million, 2 x 10 million mark 1923	lot	10	
16	41	D Malchow 25, 50, 75 pf 1½, 3 m DN863	0	25	
17	41	D Mallnitz 10, 25, 50 pf DN865.1	0	15	
18	85	D Paderborn 50, 75 pf 10.11.21 DN1043.1	0	15	
19	85	D Paderborn 2x25, 50, 75 pf 1, 2 m 10.11.21 DN1043.4	0	45	
20	85	D Paderborn 2x25, 50, 75 pf 1, 2 m 10.11.21 DN1043.5	0	45	
21	85	D Probstzella 50 pf 1921 DN1078.1, Passau 2 pf P7.8g, Preetz 50 pf 04.21 DN1071.2 Pöttmes 25 pf DN1067.1	0	36	
22	85	D Passau 1pf P7.8g, 2 pf P7.8g Pasing 1 pf P6.3a Regensburg 1 pf R15.2a	0	36	
23	85	D Reitberg 1 m 12.05.21 DN1123.1 Rothenburg 25 pf 01.01.20 R47.1a Regensburg 2 pf R15.2b Reichenbach 10 pf R20.3b	1+-0	34	
24	85	D notgeld Dippoldswalde 2 x 50 pf D21.2, D22.2b, Diez 25 pf 11.19, Dannenberg 50 pf 1919,	0	40	
25	85	D notgeld Darmstadt 2 pf 1920, Danneberg	0	62	

		5,10,50 pf 1919, 10 pf 1920, Donauwørth 50 pf 10.18			
		Mønter			
26	86	DK 12 sk 1813	1+	100	
27	86	DK 16 sk 1831 H30C	1+	240	
28	86	DK 1 sk 1842VS H11A	1+- 01	60	
29	86	DK 1 sk 1842FF H11B	01	75	
30	86	DK 1 dreiling 1850, 1 sechling 1850	1+	100	
31	86	DK spillemønt 5 kobberød, 1 sk 1860	1+	40	
32	86	DK 10 kr 1913 guld	01-0	900	
33	39	Sle-Holst 1 sechling 1851 Si22	1+	60	
34	39	Tjekkiet borg medalje	0	8	
35	39	DK Emblem Falk	0	15	
36	39	DK Emblem Forenede Danske Motorejere (emalje)	0	15	
37	39	DK 8 forsk sporvogn poletter	Lot	25	
38	39	DK Mejeritegn 1. liter Broballe aluminium	1+	125	
39	39	DK Møntbrev nr 443 sølvbryllup med 20 kr 1992	Proff	30	
40	39	DK 2 kr 1945 jub	0	70	
41	39	DK ½ sk 1857 si8.2	0-01	50	
42	39	DK 4 sk 1854 Si10.1	1+-01	20	
43	39	DK 2 kr 1957	01-0	10	
44	39	Letland 20, 50 santimi 1922	lot	8	
45	38	DK 2 øre 1892	1-1+	250	
46	38	DK ½ krone 1939 📷	1+	400	
47	38	DK 2 kr 1875	01	800	
48	38	DK Medalje M2 og Henrik Englands besøg 1974 sølv 24 g 92,5%	proff	80	
49	38	DK Medalje M2 Jugislaviens besøg 1977 sølv 24 g 92,5%	proff	80	
50	38	Barnets lykkeskilling med org. karton	1+	25	
51	38	DK Møntkort med jub mønt 1888	01	160	
52	38	DK Møntkort med jub mønt 1923	0	70	
53	38	DK Møntkort med jub mønt 1958	0	70	
54	38	DK Medalje Åbenrå købstad i 650 år sølv	0	80	
55	38	DK 1 sæt Danske prøve euro mønter 2002	Proof	160	
56	38	Norge 1 sæt Svalbard Rublerne 1993	0	30	

57	38	DK 1 mappe med 208 stk spillemærker, poletter mm.	lot	175	
58	41	Sl-Ho-Go Bisk. Johan Friedrich 1596-1634 4 schilling u.å. L503	1	325	
59	41	Hols.-Schauenburg Grev Ernst 1/24 taler 1602 L890	1(+)	125	
60	41	Hols.-Schauenburg Grev Ernst 1/24 taler (16)20 L911	1	60	
61	41	Hols.-Schauenburg Grev Adof 13. 1/24 taler 1600 L820, 1601 L824	1	125	
62	149	D 5 mark 2 x 1936, 1938	1	75	
63	149	DK 1 øre 1945 2 øre 1941-44 11 stk.	lot	5	
64	149	DK Seddel 10 kr 1974	1	10	
65	161	DK 2 kr 1923 jub	1+	55	
66	161	D 5 mark 1901 J106	1+	100	
67	161	Pose med mønter ca 90 g	lot	Bud	
68	155	DK 1 øre 1886	1-	85	
69	155	DK 1 øre 1889	1	15	
70	155	DK 1 øre 1891	1(+)	20	
71	155	DK 1 øre 1894	1	10	
72	155	DK 1 øre 1897 korr.	1+	10	
73	155	DK 1 øre 1899	1+	10	
74	153	DK 10 øre 1903	1	10	
75	153	DK 10 øre 1907	1	10	
76	153	DK 10 øre 1910	1	10	
77	153	DK 10 øre 1912	1(+)	20	
78	153	DK 10 øre 1914	1+	30	
79	153	DK 10 øre 1915	1(+)	35	
80	153	DK 10 øre 1916	1(+)	25	
81	153	DK 10 øre 1918	1++	20	
82	153	DK 10 øre 1919	1++	20	
83	153	DK 10 øre 1921	1(+)	15	
84	153	DK 25 øre 1916	1+	70	
85	153	DK 25 øre 1917	1(+)	320	
86	153	DK 25 øre 1918	1(+)	40	
87	153	DK 25 øre 1919	1++	40	
88	153	DK 25 øre 1920	1+	30	
89	153	DK 25 øre 1921	1++	40	
90	153	DK 25 øre 1922	1	125	

91	153	DK 1 kr 1924 📷	1	500	
92		DK 1 kr 1875	1	25	
93		DK 1 kr 1915	1(+)	25	
94		DK 1 kr 1916	1(+)	25	
95		DK 2 kr 1875	1	50	
96		DK 2 kr 1915	1+	50	
97		Møntalbum med 15 nye plastsider, 37 x 25 øre F9-M2, 16 x 20 kr M2, 4 x 5 kr F9, 3 x 10 kr M2	lot	370	
98		DK 5 kr 1960 jub	0	50	
99		DK 5 kr 1960 jub	0	50	
100		DK 10 kr 1967 jub	0	50	
101		DK 10 kr 1968 jub	0	50	
102		Sverige 11 stk 1 kr + 25 stk div. øre mønter	lot	75	
103		Møntalbum med mindre DK samling incl. 21 x 20 kr + diverse udland	lot	420	
104		Færøerne medalje 1974 med org. æske	0	75	
105		Færøerne medalje 1975 med org. æske	0	75	
106		Færøerne medalje 1976 med org. æske	0	75	
107		Færøerne medalje 1977 med org. æske	0	75	
108		Færøerne medalje 1978 med org. æske	0	75	
109		Færøerne medalje 1979 med org. æske	0	75	
110		Færøerne medalje 1981 med org. æske	0	75	
111		Færøerne medalje 1982 med org. æske	0	75	
		Sedler			
112		D Fürstnau 25, 50, 75 pf 1 m 06.12.21	0	24	
113		D Fürstenberg 10, 50, 2 x 75 pf 1 m 01.08.21	0	30	
114		D Fürstenberg Reutergeld 10, 25, 50 pf 31.05.22	0	30	
115		D Furth im Wald 25 pf 01.07.21, Seelow 10,25, 50 pf 01.07.20	0	24	
116		D Freisack 3 x 25, 3 x 50, 3 x 75 pf 11.21	0	54	
117		D Genthin 25, 50 pf 1, 2, 5 m 01.07.21	0	30	
118		D Gera-Reuss 25, 50, 2 x 75 pf 01.05.21 limrester	0	15	
119		D Gernrode Harz 2 x 25, 3 x 50, 2 x 75 pf 09.05.21	0	42	
120		D Gernrode Harz 6 x 50 pf 21.10.21	0	36	

121		D Gernrode Harz 4 x 75 pf 21.10.21	0	24	
122		D Helmstedt 50 pf 1, 1½, 2 m 24.12.21 DN597	0	100	
123		D Grabow 25, 50, 75 pf 30.06.22	0	18	
124		D Penzberg 5, 10 pf 05.04.17 014.4a,b	0	24	
125		D Witten 1, 2 pf 11.19 W49.3	0	12	

: se billede på www.nfns.dk

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 11. februar 2014									
Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1		29	15	57		85	15	113	70
2		30	15	58	15	86	50	114	
3		31	18	59	15	87		115	
4	65	32		60	15	88		116	
5		33		61	50	89		117	70
6	34	34		62	75	90	45	118	
7	34	35		63	75	91	36	119	18
8		36		64	45	92	30	120	24
9		37		65	45	93	174	121	36
10	170	38		66		94	100	122	18
11		39		67		95	194	123	24
12		40		68		96	100	124	24
13	15	41		69	85	97		125	30
14	5	42		70		98	25		
15	15	43		71		99	20		
16		44	150	72	90	100			
17	20	45	150	73		101			
18	20	46		74		102			
19	12	47	200	75		103	200		
20	40	48		76	30	104			
21	20	49	50	77	42	105			
22		50		78	210	106	50		
23	25	51		79	50	107	35		
24	35	52		80	42	108	35		
25		53	200	81	40	109			
26	15	54		82	40	110	10		©
27	20	55	250	83	30	111	70		
28		56		84		112			

Numismatisk Forening afholder generalforsamling og auktion **tirsdag den 8. april 2014 kl. 19.30** i Nygadehuset i Aabenraa.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

1. Valg af dirigent.
2. Beretning ved formanden.
3. Regnskab ved kassereren.
4. Fastsættelse af kontingent.
5. Valg til bestyrelsen: Efter tur afgår, Jens Madsen, Hans Chr. Deeke og Henning Kjær.
6. Valg af revisor: efter tur afgår Erik Østergaard.
7. Orientering om auktionslisterne.
8. Indkomne forslag.
9. Eventuelt.

Foreningens regnskab uddeles på generalforsamlingen,
eller kan rekvireres hos formanden.

P. b. v. Henning Kjær.
